

БИЗНЕС ПЛАН

БИС/ТК 106

УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОЕКТИ, ПРОГРАМИ И ПОРТФОЛИА

1 БИЗНЕС СРЕДА

1.1 Описание на бизнес средата

Следните политически, икономически, технически, регулаторни, социални фактори описват бизнес средата на сектора, свързан с областта на БИС/ТК 106, които могат да повлияят значително на процеса на разработването и на съдържанието на стандартите:

Управлението на проекти, програми и портфолиа представлява управленски подход, чрез който организациите успяват да постигнат:

- изпълнение и обвързване на организационната стратегия със свързаните резултати и ползи, реализирани при управлението на проекти и програми;
- постигане на стратегическите и оперативните цели на организацията и реализиране на ползи;
- постигане на конкурентно предимство;
- бързо приспособяване към променящата се бизнес среда;
- оптимизиране на използваните ресурси;
- управление на организационната промяна във вътрешен и външен план;
- успешно придържане към социално-икономическите отговорности, отговорностите за устойчиво развитие и опазване на околната среда;
- възможност за придобиване на цялостна представа за дейностите на организацията и средата, в която функционира с цел бъдещо стратегическо планиране;
- доставяне на продукти и услуги в съответствие с потребностите, желанията и изискванията на заинтересованите страни.

Важността и интересът към управлението на проекти нараства поради факта, че в глобален мащаб се наблюдават тенденции към повишаване на очакванията на потребителите относно предлаганите продукти и услуги, повишаване на техническата и финансовата отчетност на организациите, повишаване на сътрудничеството при изпълнение на проекти и програми, повишаване на търсенето на човешки ресурси, липса на международни и европейски стандарти за управление на проекти, програми и портфолиа.

Поради липса на международни и европейски стандарти за управление на проекти, множество консултантски организации и организации, предоставящи обучения по управление на проекти, разработват своя собствена методология за управление на проекти.

В същото време все повече организации използват екипи от различни страни, с различна култура и нива на опит за изпълнението на проектни задачи, които се управляват от трета страна, като признават, че един добре

обмислен набор от стандарти би могъл да се прилага в рамките на една или повече организации, независимо къде е разположен екипа. Необходимостта от разработването на стандарти, които да дават насоки за управление на проекти, програми и портфолия, се обуславя и от наличието на все по-голям брой бизнес възможности, реализирането на които става посредством управлението на големи и сложни проекти, финансирани от държавата и местните власти, Европейския съюз, Световната банка и други международни донори. Тези проекти и качеството на техните резултати са от изключителна важност за развитието на страната.

На национално ниво ключово значение в областта на управлението на проекти имат следните организации:

- БЪЛГАРСКАТА АСОЦИАЦИЯ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОЕКТИ, която е пълноправен член на Международната асоциация по управление на проекти (IPMA). Асоциацията въвежда и прилага международната система на IPMA за сертификация на специалисти по управление на проекти.
- Сдружение „ПИ ЕМ АЙ – БЪЛГАРИЯ ЧАПТЪР“, което е член на Международния институт по управление на проекти (PMI). Сдружението подкрепя практикуващите управление на проекти чрез акредитация на тяхната квалификация (компетенция) по обективни критерии, които оценяват техния опит, образование и знания на база на професионални стандарти, установени в PMBOK Guide.
- БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОЕКТИ В СТРОИТЕЛСТВОТО (БАУПС). Асоциацията обединява усилията на българския строителен бранш за развитието на управлението на проекти в строителството в България, като основните ѝ цели са: запознаване на българския строителен бранш с достиженията на управлението на проекти в строителството в други страни; повишаване качеството на образованието и на професионалното обучение в сферата на управлението на проекти в строителството; популяризиране дейността, законодателството и практиката в областта на управлението на проекти в строителството в други държави-членки на Европейския съюз; популяризиране на международните стандарти в областта на управлението на проекти в строителството; популяризиране, приложение и утвърждаване на добрите практики в областта на управлението на проекти в строителството; сътрудничество и членство в чуждестранни организации в областта на управлението на проекти в строителството; въвеждане и популяризиране на фигурата на ръководителя на проект сред участниците в инвестиционния и строителен процес в действащото законодателство.

1.2 Област на действие на БИС/ТК 106

БИС/ТК 106 работи в областта на управлението на проекти, програми и портфолия, която е огледална на международния технически комитет ISO/TC 258 *Project, programme and portfolio management*.

През октомври 2016 г., отчитайки изключително динамичното развитие на професионалното управление на проекти и актуалността на тази дисциплина в национален и международен план, съществуващата експертна група беше преобразувана в технически комитет, който има дългосрочна работна програма и активно членство (P-membership) в дейността на международния комитет ISO/TC 258

Потенциални заинтересовани от стандартизацията в областта са:

- организации, които предлагат услуги в управлението на проекти, програми и портфолия;
- организации и лица, които предоставят обучения и сертификация в областта на управлението на проекти, програми и портфолия;
- висши учебни заведения, в които е застъпена като специалност „дисциплина в управлението“;
- организации и лица, които провеждат проучвания, извършват одити или контрол на качеството в областта на управлението на проекти, програми и портфолия;

- всяка организация (частна, държавна или неправителствена), която използва подходите на управлението на проекти;
- изпълнително и висше ръководство на организации, както и спонсори на проекти и програми;
- лица, които управляват и участват в изпълнението на проекти или програми (ръководители на проекти, екипи за управление на проекти и членове на екипа на проекти);
- лица, които разработват национални или организационни стандарти;
- професионални асоциации, работещи в областта на управлението на проекти;
- лица, които разработват методи и процеси за управление на проекти и програми.

1.3 Количествени индикатори на бизнес средата

Следните количествени индикатори описват бизнес средата с цел да се даде подходяща информация в подкрепа на дейностите на БИС/ТК 106 „Управление на проекти, програми и портфолия“:

Според данни на изследователския тръст „Икономист интелиджънс юнит“ над 20 милиона души по света работят в екипи за управление на проекти, като 23,4% от брутния световен продукт се пада на основния капитал от проекти.

Според данни на международния институт за управление на проекти PMI в рамките от 2010 до 2020 година в световен мащаб ще бъдат създадени близо 15,7 милиона нови работни места в управлението на проекти, които ще имат икономическо отражение от над 18 милиарда долара.

Според доклад на PMI за 2016 „Пулсът на професията“ организации, които инвестират в управлението на проекти, изразходват 13 пъти по-малко парични средства поради успешното изпълнение на стратегическите им инициативи. По-съществен е въпросът за загубите на парични средства поради лошо управление на проекти. На всеки 1 милиард USD, инвестирани в управление на проекти, се губят 122 милиона долара поради лошо изпълнение на проекти.

У нас предимно големи организации участват в управлението на големи и сложни проекти, финансирани от Европейския съюз и Световната банка, но все повече МСП приемат управлението на проекти като стратегическо предимство за реализиране на резултати и ползи в различни сектори на индустрията.

Общият брой на предприятията в България е около 405 900. Големите предприятия възлизат приблизително на около 5 300. Всяка от тези организации може да се възползва от подходите за управление на проекти, програми и портфолия.

Проекти, финансирани от Европейския съюз, са в области като лека и тежка промишленост, информационни технологии, машиностроене, регионално развитие, туризъм, екологична и социална инфраструктура, развитие на селските райони и човешки ресурси.

В областта на образованието през изминалата година са одобрени над 340 новаторски проекти в области като развитие на компетентности по нови технологии, интерактивно обучение, игрови подходи, междупредметни връзки, проектно базирано учене.

По данни на „Информационната система за управление и наблюдение на средствата от ЕС в България“ по настоящем броят на подадените проекти за изпълнение по различни оперативни програми е 36 512, одобрените проекти със сключени договори са 11 680. Финансирането на проекти от ЕС възлиза на 20 191 292 063.16 лв. Националното финансиране на проекти е на стойност 3 818 591 255.52 лв.

2 ПОЛЗИ, ОЧАКВАНИ ОТ ДЕЙНОСТТА НА БИС/ТК 106

През последните години множество добри практики и идеи бяха използвани за разработването на международни стандарти, въведени като национални, чието прилагане допринася за постигането на качествени резултати в областта на изпълнението на проекти и програми.

Ключова дейност на БИС/ТК 106 е участие при създаването на международни стандарти за управление на проекти, програми и портфолия, приложими за всякакъв вид организации, обществени и частни, независимо от тяхната големина или сектора, в който осъществяват своята дейност, както и за всякакъв вид проекти и програми, независимо от тяхната сложност, размер и продължителност.

Ползите, очаквани от дейността на БИС/ТК 106 включват, без да се ограничават до:

- повишаване на информираността за най-добрите професионални практики, чието прилагане ще допринесе за постигане на качествени резултати в изпълняваните проекти;
- подобряване на изпълнението на проекти, програми и портфолия;
- по-малко усилия при разработването на проекти, програми и портфолия;
- подобряване на организационната ефикасност и ефективност;
- намаляване на бизнес разходите;
- подобряване на комуникацията сред практикуващите управление на проекти;
- подобряване на оферирането и избора на доставчик и тяхното успешно интегриране;
- повишаване на мобилността на практикуващите управление на проекти;
- утвърждаване на професията „мениджър на проекти” с приложение във всички сфери на дейност;
- увеличаване на бизнес възможностите;
- подобряване на координацията между системите за управление;
- подобряване на качеството на продуктите и услугите, предлагани от организацията;
- повишаване на разработването и внедряването на нови технологии;
- намаляване на пречките пред търговията.

3 УЧАСТИЕ В ДЕЙНОСТТА НА БИС/ТК 106

На този етап стандартизационната дейност на БИС/ТК 106 изцяло се определя от работата по стандартизация на международния комитет ISO/TC 258 „Управление на проекти, програми и портфолия”, който разработва и приема серия от стандарти и стандартизационни документи в областта на управлението на проекти, програми и портфолия в съответствие с нуждите, идентифицирани от организациите в световен мащаб.

В работата на БИС/ТК 106 участват представители от следните заинтересувани групи:

- професионални асоциации, работещи в областта на управлението на проекти;
- университети;
- органи на държавната администрация ;
- фирми, специализирани в консултации и обучения по проекти.

- малки и средни предприятия.

Връзки с други БИС/ТК и БИС/ЕРГ

Дейността по управление на проекти, програми и портфолия придобива все по-голямо признание и приемане в различни стопански сектори и въвеждането на добри практики чрез стандартизацията в областта на управление на проекти е застъпено в области като информационни технологии, строителство, управление на качеството, управление на въздушния транспорт и други. БИС/ТК 106 има връзка със следните национални технически комитети:

- *БИС/ТК 34 „Управление на качеството и оценяване на съответствието”*
- *БИС/ТК 56 „Проектиране на строителни конструкции”*
- *БИС/ТК 57 “Информационни и комуникационни технологии”*

4 ЦЕЛИ НА БИС/ТК 106 И СТРАТЕГИИ ЗА ТЯХНОТО ПОСТИГАНЕ

4.1 Определяне на целите на БИС/ТК 106

БИС/ТК 106, създаден като огледален на международния технически комитет ISO/TC 258, следва програмата за разработване, преработване или изменение на международните стандарти в областта на управлението на проекти, програми и портфолия и приоритетно въвежда с превод публикуваните от ISO стандарти.

Комитетът отчита като недостатък липсата на осъзната, активно проявена заинтересованост от доброволно участие в процеса на стандартизация. Това води до създаването на международни стандарти, които не отразяват напълно националните потребности. В тази връзка една от целите на комитета е по-активно участие в самото разработване на международните стандарти, още на етап създаване на работен проект на стандарта. Друга цел е повишаване на информираността относно стандартите и тяхната роля на по-широк кръг от заинтересовани страни.

БИС/ТК 106 няма разработени на национално ниво стандарти. В тази връзка комитетът ще направи проучване относно необходимостта от създаване на национални стандарти в областта, като проучи кои аспекти и тематични области от управлението на проекти биха могли да бъдат обект на национална стандартизация.

4.2 Идентифициране на стратегиите за постигане целите на БИС/ТК 106

- Въвеждане на всички международни стандарти с превод чрез ползване на средства на техническия комитет и при възможност външно финансиране.
- Привличане на нови членове на комитета.
- Насърчаване на участието в работни срещи за постигането на консенсус между всички участващи заинтересовани страни по съдържанието на проектите на стандарти, които са в процес на разработване.
- Обучения в областта на стандартизацията в следните направления: основни принципи и правила за работа по стандартизация на национално, международно и европейско ниво; инструменти за участие в работата на ISO/TC 258, респективно в работата на БИС/ТК 106, чрез електронната работна среда на ISO и БИС.

4.3 Аспекти на околната среда

БИС/ТК 106 осъществява дейността по стандартизация, ръководейки се от принципа на предпазните мерки на ЕС, чиято цел е да се осигури по-високо ниво на защита на потребителите и на околната среда.

Във всички стандарти, въведени като национални, е застъпено изискването за ангажираност на организацията с устойчивостта, включително икономическа, екологична и социална отговорност.

Стандартите на ISO съдържат изискване за въвеждане на политики и процедури за ръководене на действията, които трябва да се предприемат по отношение на устойчивостта и нормативните изисквания за проекта, като изисквания за здраве, безопасност и сигурност, екологични и социални изисквания.

5 ФАКТОРИ, ВЛИЯЕЩИ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА РАБОТНАТА ПРОГРАМА НА БИС/ТК106

Работната програма и графикът за нейното изпълнение е даден в приложение съгласно т. 5 от Правилата за работа по национална стандартизация, част 2: Организация на дейността по стандартизация.

Разходи, предвидени за изпълнение на работната програма и за участие на БИС/ТК в дейности и срещи на работните органи на европейските и международните органи по стандартизация, са съгласно правилата за финансиране на дейността на техническите комитети на БИС и сключване на договори за изпълнение на задачи, свързани с дейността по стандартизация.

Факторите, влияещи върху изпълнението на работната програма, са:

- недостатъчен експертен капацитет за участие в разработването и преработването на международни стандарти
- липса на финансови ресурси за превод на всички стандарти в сектора, както и за участие в пленарните и работните заседания на международно ниво.